

Перспективним стартапом є Reface.ai, який фокусується на обробці відео та має перспективи в секторі медіа та розваг.

Крім того, в Україні колосальний ринок розробників, багато з яких рано чи пізно переходять у цікаві «продуктові» компанії. До того ж на ньому стає більше грошей. Усі ці фактори стимулюють ринок.

Підсумовуючи, Україна має величезний інтелектуальний потенціал, який за певних умов можна конвертувати в масштабні проекти світового рівня. Колосальний ринок розробників, багато з яких рано чи пізно переходять у цікаві «продуктові» компанії, залучає все більше коштів, тим самим стимулюючи ринок стартапів зростати не тільки у розмірах, а й у контексті вартості компаній, поповнюючи алею «стартапів-єдинорогів» новими зірками.

Використані джерела:

1. The Complete List Of Unicorn Companies // CBINSIGHTS. 2022. URL: <https://www.cbinsights.com/research-unicorn-companies>
2. Unicorn Company Defined: What Is a Unicorn Company? // MasterClass. – 2022. URL: <https://www.masterclass.com/articles/unicorn-company-defined#origins-of-the-term-unicorn-company>
3. Компанії-«єдинороги». Що це за компанії та що варто про них знати? 2019. URL: <https://www.imena.ua/blog/unicorn-company/>
4. 30 років Незалежності і 5 українських стартапів-єдинорогів. Хто вони? 2021. URL: <https://dev.ua/news/unicorns-in-ukraine>
5. У світі єдинорогів. Які українські ІТ-компанії досягли капіталізації на мільярд доларів // НВ Бізнес. 2021. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/tech/ukrajinski-yedinorogi-yaki-kompaniji-dosyagli-kapitalizaciji-v-milyard-dolariv-novini-ukrajini-50181228.html>

Бутунаєва Д. О., Орищенко І. В.
Студенти 2 р. н., НаУКМА

ІВАН ФРАНКО ЯК ОДИН З НАЙВІДОМШИХ УКРАЇНСЬКИХ ФІНАНСИСТІВ

Іван Франко – видатний письменник, титан праці, організатор і натхненник прогресивних сил української суспільності ХІХ – початку ХХ століття продовжує привертати до себе увагу все нових і нових шанувальників своєї величезної спадщини. На жаль, здебільшого в широкій громадськості він відомий лише як поет, письменник, літературний критик та філософ. Проте разом з тим не всі ще знають, що діяльність Івана Франка виражалася не тільки у блискучих творах полеміка-публіциста з різних питань суспільного життя, а й глибоким дослідником актуальних проблем у галузі конкретних економічних дисциплін, а зокрема фінансових. Саме в цьому і полягає *проблематика* нашої роботи: внесок Івана

Франка у розвиток фінансової системи й науки України є неоціненним та навіть більшість українців і не знають про існування Франка фінансиста, дотримуючись лише тієї думки, що Іван Франко – видатний творець української літератури.

Актуальність нашої роботи полягає у тому, що значна частина наукових досліджень Івана Франка доволі чітко описує існуючу на той час проблему із посиланням на чинне законодавство Галичини, Польщі, Австро-Угорщини та інших територій чи країн, проте наразі ще не досить повно визнана та проаналізована. Метою нашого дослідження є аналіз фінансово-поетичної спадщини Івана Франка та сформульованих ним принципів у його роботах.

Фінансова наука в Україні розвивалася за умов розподілу її територій між Російською та Австро-Угорською імперією, тому важко визначити, який внесок зробили власно українські вчені для її розвитку. Економічній галузі Іван Франко присвятив кілька десятків своїх праць, що складає значну частину обох книг 44-го тому Повного зібрання творів письменника й охоплюють найбільш продуктивний період життя та творчості діяча. Передусім це праці, в яких він аналізує та характеризує діяльність багатьох фінансових установ, таких як комерційні банки, фінансові фонди, господарські товариства тощо.

Праці Івана Яковича Франка з погляду на сьогодні мають досить різностороннє значення. Це, передусім, висока професійна характеристика фінансових проблем, багато з яких знаходять аналоги і на сьогодні. Фінансово-економічна спадщина творчості діяча вже перейшла межу ста років, а отже, має значну історико-пізнавальну цінність. Крім того, як відомо, ці наукові твори на фінансову тематику були написані здебільшого українською мовою, а тому виявилися чи й не однією з перших спроб створення української фахової фінансової термінології, яка використовується і зараз.

Першою вагомою працею, саме за свідченням самого Франка, була «Галицька індемнізація» (1881 рік). У ній аналізується важлива на той час фінансова проблема – проблема викупу, так званих, «іноземних боргів», які були нав'язані селянам на кабальних умовах, замість ліквідованих у 1848 році панщизняних повинностей. Протягом усієї діяльності Іван Франко ще не раз повертався до цієї теми. Більш детальний аналіз фінансової тематики був здійснений через призму побудови бюджету та існуючої податкової системи, що стали промовистим підтвердженням пригнобленого стану українського суспільства. Найголовнішою причиною зубожіння і пролетаризації галицького селянства Іван Франко вважав податки. Тогочасна податкова система була складовою фінансової політики уряду, який на систематичній основі перерозподіляв багатства Галичини на користь основних австрійських провінцій. Війти та писарі, або забагато брали податків, або не зараховували вже заданих сум, або ж взагалі витрачали їх, що в свою чергу завдавало шкоди селянству. Розуміючи роль податкової системи, бюджету у державному управлінні, Франко регулярно здійснював критичні огляди проектів та

звітів державного бюджету, гостро реагуючи на непропорційне збільшення податків та скорочення видатків для Галичини. «Сила податкова Галичини» (1883 рік) та «Справоздання міністра фінансів з доходів державних за рік 1882» є дослідженнями такого характеру. Ці роботи визначаються використанням за їх написання великого масиву додаткових даних, що аргументовано демонструвало відносну переобтяженість Галичини податками, особливо непрямими, у порівнянні з іншими провінціями імперії.

Розглядаючи бюджет Галичини за 1883 рік, Іван Франко переконливо доводив, яку мізерну частину доходів Австро-Угорської монархії він становить (9,6 %), адже питома вага населення Галичини в монархії становить майже 27 %, а території – більше 26 %. За дослідженнями Івана Франка іншої частини бюджету в статті «Що коштують наші школи» – видаткової, він доводить, що на фінансування шкіл було передбачено лише 11,4 % від бюджету Австрійської імперії (до того ж, населення і територія цього краю становлять більше ніж її чверть). Також важливий висновок Іван Франко зробив щодо витрат Австрійської імперії на народні потреби: «...єсть для нашого краю мачухою, що старається де тільки можна, дати нам якнайменше з очевидною і необрахованою шкодою для нашого культурного розвою...»

На період 80-х років Іван Франко був активно зацікавлений розвитком фінансово-кредитних відносин на Галичині. 10 статей було написано поетом-фінансистом на цю тему. Сильна зацікавленість цією проблемою була зумовлена заснування значної кількості банків та їх банкрутством, наслідки якого були плачевними, а особливо були зачеплені інтереси селян. Завдяки цьому Іван Франко ґрунтовно вивчив обставини зльоти й занепади провідних кредитних установ і виклав свої думки у роботі «Банк крайовий». Він розумів важливість та сподівався на прогресивний розвиток ролі кредитних відносин зокрема на селі, та і в суспільстві в цілому.

Отже, з огляду на вищенаведені дані ми дійшли висновку, що Іван Якович Франко дійсно був не тільки видатним письменником, а ще й письменником-полемістом, проте, на жаль велика кількість його робіт на фінансово-економічні теми залишаються без уваги. Вклад діяча є досить великим: кілька десятків своїх праць, що складає значну частину обох книг 44-го тому Повного зібрання творів письменника й охоплюють найбільш продуктивний період життя та творчості діяча. Праці були створені понад 100 років тому, тому є надзвичайно важливими та мають важливу історико-пізнавальну цінність. Тим більш роботи були написані українською мовою, а отже, є одними з найперших праць на фінансово-економічні теми, що було спробою формування української фахової фінансової мови. Усі праці Івана Франка можуть набути практичного значення, та навіть застосування у сучасній економічній науці не тільки України, а й усього світу.

Використані джерела:

1. Романов Є. Іван Франко – письменник та економіст // Львівська державна фінансова академія. – 2008. – С. 254–257.
2. Клапків М. С. Проблеми фінансів у творчості Івана Яковича Франка // Сторінки історії. Славетні імена. Науково-теоретичний та інформаційно практичний журнал Міністерства фінансів України. – 1996. – №7. – С. 125–128.
3. Лук'яненко І., Віт Д. Системний аналіз формування державної політики в умовах макроекономічної дестабілізації. – 2017.
4. Франко І. Я. Народна програма // Повні зібрання творів: у 50 т. / І. Франко – Т. 44, ч. II. – С. 525.
5. Франко І. Я. Робітничі відносини в Галичині // Повні зібрання творів: у 50 т. / І. Франко – Т. 44, ч. II. – С. 251.

Веремієнко В. В.
Студент 3 р. н., НаУКМА

РЕГІОНАЛЬНА ОЦІНКА ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Розуміння масштабів тіньової економіки та ключових тенденцій, пов'язаних з її функціонуванням, є важливою складовою інформаційного забезпечення для осіб та інституцій, які приймають рішення щодо економічної політики. Але більшість досліджень, метою яких є оцінка рівня тіньової економіки, здійснюються лише на макроекономічному рівні. Це закономірно, враховуючи те, що тіньова економіка за свою природою створює перешкоди для її виявлення, що зумовлює те, що більшість методів її оцінки є непрямими. А непрямі методи легше застосовувати саме на макроекономічному рівні.

Тим не менш, ігнорування регіональної диференціації, особливо у великих за територіальною площею країнах, при оцінюванні масштабів тіньової економіки може призводити до неправильних рекомендацій для політики детінізації та інших складових економічної, соціальної та інших політик. Саме тому завданням даної роботи є оцінка територіальної диференціації тіньової економіки у регіонах України (за винятком тимчасово окупованих територій Криму, Севастополя та окремих частин Донецької та Луганської областей).

Методологія дослідження та дані. У роботі застосовано 3 методи:

1. Вимірювання неформальної зайнятості. Дані щодо рівня неформальної зайнятості в регіонах України публікуються Державною службою статистики України (ДССУ) і у цій роботі їх було лише зведено та проаналізовано. Використано дані за 2014 - 2020 рр.

2. Метод «витрати населення – роздрібний товарооборот». Даний метод був застосований відповідно до методичних рекомендацій Міністерства економіки